

«ПЕРЕХІДНІ» ЛІЖКО-ДНІ ЯК ОБ'ЄКТ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ ДІЯЛЬНОСТІ САНАТОРНО-КУРОРТНИХ ЗАКЛАДІВ

Іваненко В.О., к.е.н., доцент

Житомирський державний університет

імені Івана Франка

Наявність значної кількості санаторно-курортних закладів та їх різноманітність зумовлюють їх соціальне значення, що виявляється в можливості розширення та урізноманітнення оздоровчих послуг населенню. Санаторно-курортний комплекс є елементом соціальної інфраструктури держави (незалежно від форми власності підприємств такого комплексу), оскільки забезпечує право на відпочинок та охорону здоров'я населення. У зв'язку з цим ціна санаторно-курортних путівок, що складає доходи, повинна формуватися з урахуванням фактично понесених витрат та норми прибутку, яка б враховувала не лише інтереси власників санаторно-курортних закладів, але й рівень життя населення.

Діяльність санаторно-курортних закладів має ряд особливостей, серед яких можна виділити: велику кількість видів діяльності (окрім основної, яка передбачає надання комплексу послуг з лікування, оздоровлення та відпочинку, здійснюється також низка супутніх та додаткових послуг, які відповідно включаються або не включаються до вартості путівки); наявність обслуговуючих та допоміжних виробництв; сезонність попиту на санаторно-курортні послуги; розрив у часі між фактичним отриманням відповідних послуг та моментом реалізації путівок; тривалість заїздів, які припадають на різні звітні періоди, що зумовлює необхідність визначення фактичної собівартості послуг санаторно-курортного лікування, які були надані протягом звітного періоду тощо. І саме через те, що терміни заїздів за санаторно-курортними путівками не завжди співпадають зі звітними датами, виникають залишки, так звані «перехідні» ліжко-дні, які спричиняють ускладнення щодо організації і методики бухгалтерського обліку витрат діяльності санаторно-курортних закладів і, відповідно, впливає на правильність формування їх фінансових результатів.

За економічним змістом витрати, понесені за невідпрацьованими ліжко-днями є незавершеним виробництвом, оскільки в даній ситуації санаторно-курортні послуги надані не в повному обсязі. Якщо на звітну дату відпочиваючий не отримав всього комплексу санаторно-курортних послуг, передбачених путівкою, то на собівартість санаторно-курортних послуг даного звітного періоду списуються фактичні витрати за відпрацьованими ліжко-днями.

Фактичні витрати розраховуються, виходячи з розміру незавершеного виробництва на кінець звітного періоду, який визначається розрахунковим шляхом. Відсутність методики розрахунку фактичних витрат на кінець звітного періоду вимагає розробки порядку розрахунку незавершеного виробництва, який пропонуємо у наступному вигляді:

$$S'' \text{ рах. 23} = (S'' \text{ рах. 23} + \text{ДО рах. 23}) / (S'' \text{ л/д} + \Phi \text{ л/д}) \times S'' \text{ л/д},$$

де $S'' \text{ рах. 23}$ – незавершене виробництво за невідпрацьованими ліжко-днями на кінець звітного періоду; $S'' \text{ рах. 23}$ – незавершене виробництво за невідпрацьованими ліжко-днями на початок звітного періоду; ДО рах. 23 – виробнича собівартість, тобто сукупність понесених витрат для надання санаторно-курортних послуг у звітному періоді; $S'' \text{ л/д}$ – невідпрацьовані ліжко-дні попереднього періоду; $\Phi \text{ л/д}$ – відпрацьовані ліжко-дні за звітний період; $S'' \text{ л/д}$ – невідпрацьовані ліжко-дні звітного періоду.

З урахуванням визначеного незавершеного виробництва, фактичну собівартість санаторно-курортних послуг, наданих у звітному періоді (ФС), пропонуємо розраховувати наступним чином:

$$\text{ФС} = S' \text{ рах. 23} + \text{ДО рах. 23} - S'' \text{ рах. 23}$$

У кінці звітного періоду розрахована фактична собівартість санаторно-курортних послуг списується на рахунок 903 «Собівартість реалізованих робіт, послуг».

Використання запропонованого порядку формування фактичної собівартості санаторно-курортних послуг знизить трудомісткість робіт з розрахунку незавершеного виробництва, а також забезпечить економічно обґрунтоване формування ціни санаторно-курортної путівки на основі визначення перехідних ліжко-днів.